

MŽP představuje novinky v dotacích na výměnu kotlů, které začnou platit od 1. září 2024

24.6.2024 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Domácnosti mají poslední příležitost zažádat o výhodnější podporu na výměnu kotlů 1. a 2. emisní třídy, jejichž platnost skončí 1. září. Poté už bude finanční příspěvek nižší o desítky tisíc korun.

Zvýhodnění pro seniory a nízkopříjmové domácnosti ale zůstává zachováno. Novinkou je, že si od září mohou o finanční příspěvek říct i ti, kteří chtějí vyměnit kotel na spalování uhlí 3. a vyšší emisní třídy za ekologičtější zdroje vytápění.

Do konce srpna mohou domácnosti využít výhodné "kotlíkové dotace" i příspěvek z programu Nová zelená úsporám (NZÚ). Ministerstvo životního prostředí tak vyzývá všechny, kterých se výměna starých kotlů 1. a 2. emisní třídy (obvykle s datem výroby před rokem 2000) týká, aby výhodných podmínek využili a podali si žádost ještě nyní. Od 1. září se podpora sníží o desítky tisíc korun, navíc nejstarší a nejšpinavější kotle 1. a 2. emisní třídy nebude možné používat bez rizika pokuty. Důležité je to, že pokud budou mít lidé o dotaci požádáno, přihlédnou k tomu kontroly. Cílem je vyměnit co nejvíce starých špinavých kotlů, které v září končí, nikoliv domácnosti pokutovat. Proto kontrolori nejprve vyzvou k nápravě, až poté přikročí k udělování sankcí – vždy ale přihlédnou k sociální situaci konkrétní domácnosti.

V posledních měsících pak stoupá především zájem o kotlíkové dotace. „Od června 2023 do května 2024 si žádost podalo 4 172 domácností za 626 milionů korun, což je v průměru 347 žádostí měsíčně. Za poslední měsíc si pak požádalo 867 domácností, což je více než dvojnásobek průměrného počtu žádostí. Kotlíkových dotací už využilo 130 tisíc žadatelů,” říká **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL)**.

Nově od září: Finanční podpora na výměnu všech uhelných kotlů

O výměnu mohou požádat nejen ti, kteří chtějí vyměnit brzy nevyhovující kotel 1. a 2. emisní třídy, ale také ty domácnosti, které využívají zdroj tepla na pevná fosilní paliva 3., 4. či 5. třídy. „*Touto dotační podporou chceme motivovat domácnosti k tomu, aby si postupně vyměnily všechny uhelné kotle. Prach a rakovinotvorný benzo[a]pyren, které se při spalování uvolňují, jsou jednoduše problém. To, čím doma topíme, má zásadní vliv na kvalitu ovzduší i na naše zdraví. Podle dat Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) pochází z lokálního vytápění domácností více než 75 % všech emisí jemných prachových částic a více než 95 % emisí benzo[a]pyrenu produkovaných v ČR. Analýza ČHMÚ na příkladu modelové obce ukázala, že při výměně jednoho tisíce starých uhelných kotlů na uhlí či dřevo za ekologičtější zdroj se sníží emise prachu o 88-91 % a u benzo[a]pyrenu o 88-90 %,*” říká ministr životního prostředí Hladík.

Žádat se nebude na kraji, ale u Státního fondu životního prostředí ČR

Od 1. září začíná platit zákaz provozu nejstarších kotlů, na který se Češi připravují již od roku 2012. Proto dochází i k zásadní změně dotačních programů. Kotlíkové dotace, které rozdělovaly kraje, úplně skončí a místo nich nabídne podporu program Nová zelená úsporám. Zájemci o příspěvek tak budou od září žádat pouze u Státního fondu životního prostředí ČR.

A to ve dvou dotačních programech – Nová zelená úsporám Light a Nová zelená úsporám.

Změny od září: Senioři a nízkopříjmové domácnosti mohou o výměnu kotlů žádat z NZÚ Light

Pro domácnosti s nižšími příjmy bude k dispozici Nová zelená úsporám Light. Tu budou moci využít rodiny, které doposud nezvládly vyměnit zastaralé kotle a od následující topné sezóny je tak nemohou legálně provozovat bez rizika pokuty. Pokud ale budou mít o výměnou alespoň zažádáno, budou k tomu kontroloři přihlížet. Zvýhodněnou podporu na výměnu kotle budou moci využít starobní důchodci, příjemci invalidního důchodu 3. stupně a domácnosti pobírající příspěvek na bydlení nebo přídavek na dítě. *„Výše podpory na výměnu kotlů na tuhá paliva 1. a 2. emisní třídy a nově i uheľných kotlů vyšších emisních tříd například za moderní kotel na biomasu (pelety nebo kusové dřevo) bude 110 tisíc korun nebo za tepelné čerpadlo až 150 tisíc korun. Nově se nízkopříjmovým domácnostem otevře možnost výhodněji vyměnit i další neekologické zdroje vytápění – kotle na topné oleje, elektrické vytápění, stará lokální topidla nebo plynové kotle – zde mohou získat až 50 tisíc korun,”* vyjmenovává ministr Hladík.

„Jedná se o prostředky z Národního plánu obnovy, které je možné využít pouze do konce příštího roku, celková alokace je 2 miliardy korun a výše dotace bude nižší, než je tomu ve stávajících kotlíkových dotacích. Domácnostem budou pomáhat naši poradci a pro výměnu kotlů 1. a 2. emisní třídy to bude poslední šance ” uvádí **ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman.**

Pomoc s výměnou kotlů zajistí poradci MAS, EKIS a M-EKIS

V průběhu léta se do asistence s kotlíkovými dotacemi začnou ještě více zapojovat poradci Místních akčních skupin (MAS), EKIS a M-EKIS. *„Po celé ČR je více než 700 poradců, kteří jsou vyškoleni, aby domácnostem seniorů a lidem s příspěvkem na bydlení či invalidním důchodem pomáhali zdarma s kompletním zajištěním žádostí v programu Nová zelená úsporám Light. Část z těchto poradců MAS a EKIS se už dříve zapojila do pomoci s výměnou starého kotle 1. a 2. emisní třídy podporovanou v kotlíkových dotacích. Zejména seniorům, kteří si například neví rady, jak a kde podat žádost, jsou k dispozici a žádost s nimi zpracují. Například v jižních Čechách tuto službu dlouhodobě na základě spolupráce s Jihočeským krajem nabízí všech 16 MAS,”* říká **Tomáš Novák z MAS Třeboňsko.**

Změny od září pro ostatní domácnosti, které žádají z Nové zelené úsporám

Pro ostatní domácnosti zůstává standardní program Nová zelená úsporám. Ten nabízí široké možnosti podpory při výměně nejen nejvíce špinavých kotlů 1. a 2. emisní třídy, ale také na výměnu všech druhů kotlů na uhlí nebo koks a dalších neekologických zdrojů tepla. I tady dochází ke změně. *„U tepelných čerpadel bude nově výše 130 tisíc korun, na pořízení kotle na biomasu bude dotace až 90 tisíc a na topidla 35 tisíc,”* popisuje ministr Hladík.

„Cílem programů pod hlavičkou NZÚ je pomoci co největšímu počtu lidí, kteří to potřebují. Zejména proto, že v současné době končí možnost provozovat kotle na uhlí první a druhé emisní třídy a budoucí energetická koncepce počítá s dalším poklesem využívání fosilních paliv včetně zemního plynu. To je i důvod, proč se programy NZÚ od září otevrou novým žadatelům i v oblasti výměn dalších zdrojů vytápění jako jsou kotle na topné oleje či lokální topidla na pevná paliva. Dotaci je možné získat i na výměnu elektrického vytápění nebo plynového kotle za tepelné čerpadlo,” říká Petr Valdman.

„Vítáme kroky Ministerstva životního prostředí, které se rozhodlo pokračovat v podpoře výměny kotlů na pevná paliva 1. a 2. emisní třídy. To mimo jiné pomůže získat k výměně starých kotlů

desetitisíce ještě stále nerozhodnutých provozovatelů těchto kotlů, kteří by výměnu nestihli realizovat v tomto roce. U dotací na výměnu provozovaných uhelných kotlů vyšších tříd oceňujeme zvolenou cestu motivace k jejich náhradě, namísto striktního zákazu jejich provozu,” komentuje také
prezident Asociace podniků topenářské techniky a člen prezidia Cechu topenářů a instalatérů ČR Zdeněk Lyčka.

https://www.mzp.cz/cz/news_20240624_MZP-predstavuje-novinky-v-dotacich-na-vymenu-kotlu-ktore-zacnou-platit-od-1-zari-2024